

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-522

29.6.2020

Agria Dyreforsikring NUF

Dyr

Tapt liv som følge av skjult feil og tap av avlsverdi.

Sikredes avlstispe "Chantelle" fødte fire valper 22.11.18, og én av disse het Dolly. Dolly var på valpekontroll 7.1.19 uten anmerkninger og ble solgt 19.1.19. Dolly var hos veterinær 25.2.19, og det ble avdekket symptomer som var forenlig med atopisk eksem. Etter enda et veterinærbesøk i april 2019 ble Dolly avlivet 7.6.19. Det ble avdekket at Dolly hadde dermatomyositt, som er en svært sjelden hudsykdom. Sikrede krevde erstatning for tap av livet til valpen og tapt avlsverdi på tisper. Vilklårene dekket erstatning som følge av skjulte feil. En skjult feil var definert i ordlydene som en sykdom som ikke viste symptomer på valpekontrollen, men som hadde begynt å utvikle seg før valpekontrollen. Selskapet anførte at det ikke forelå bevisovervekt for at valpen hadde en skjult feil som hadde begynt å utvikle seg før kontrollen. Selskapet avviste ansvar for tapt avlsverdi og viste til vilklårene som krevde at tisper måtte hatt syke valper i minst to kull før selskapet ble ansvarlig. Nemnda kom til at sikrede verken kunne kreve erstatning for tap av liv eller tap av avlsverdi.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 10 113 (veterinærutgifter for hunden Dolly) pluss erstatning for liv og tapt avlsverdi

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tap av liv og tap av avlsverdi under dyreforsikring.

Sikrede har dyreforsikring med bl.a. følgende dekning:

H Agria Avl Liv, tilleggsforsikring

H.7 Forsikringens omfang

(...)

D Avlshygeniske grunner

Tapt avlsverdi kan utbetales på bakgrunn av en eller flere av de følgende grunner:

- Hundens egen konstaterte sykdom eller defekt/misdannelse påvirker hundens helse og kan føres videre til avkom ved fortsatt avl.
- Hundens avkom fra to eller flere kull, etter paring med ulike hunder, har blitt diagnostisert med samme arvelige sykdom eller defekt/misdannelse.

I Agria Skjulte feil

I.8 Definisjonen av skjult feil

Med en skjult feil menes en sykdom eller skade som har begynt å utvikle seg før veterinærens valpekontroll ved levering, men som ikke har vært kjent eller har forårsaket symptomer før kontrollen, og ikke lot seg oppdage ved standard veterinærbesiktigelse. Er dyret arvelig disponert for en sykdom som ikke har begynt å utvikle seg før levering, er det ikke en skjult feil.

I.9 Veterinærbehandling, avliving og kremering

Du kan få erstatning for dine kostnader når en valp undersøkes og behandles av veterinær på grunn av en skjult feil. I forsikringssummen inngår også kostnader for avliving og kremering ved erstattelig diagnose.

I.10 Livsforsikring

Forsikringen kan gi erstatning for ditt tap når hunden dør eller må avlives som følge av en skjult feil. Følgende forutsetninger gjelder:

- Hunden må være tilstrekkelig godt utredet med tanke på å identifisere den bakenforliggende årsaken til hundens lidelse.
- Vedtatte behandlingsforsøk skal ha vært gjennomført
- Alternativt må hundens prognose være så dårlig at behandling vil medføre unødvendig lidelse for hunden.

Det ovennevnte må kunne dokumenteres.

Sikredes avlshund Chantelle fødte fire valper 22.11.18. Den ene valpen, Dolly, var på valpekontroll hos veterinær den 7.1.19. Det ble ikke avdekket noe utover en liten åpning ved navlen. Valpen ble solgt den 19.1.19.

I februar 2019 var Dolly hos veterinær JD. Følgende beskrivelse er gitt i journalen:

Deres hund "Dolly" ble i dag behandlet av veterinær JD. Allment ua, svært underutviklet liten valp, bittsår etter lek? Rødme, kløe, sår. Symptom forenlig med atopisk eksem. Matt i pelsen, tynn. Resept på Isaderm vet del og anbefales å kontakte hudspesialist.

Dolly var igjen hos veterinær den 25.4.19. Veterinær IWH. undersøkte Dolly og beskrev følgende i journalen:

Anamnese

Bitt av annen valp på høyre side av nesa – ca jan – 2,5-3 mnd. begynte å klø på nesa, så klødde hun til det var kjøttkake, første behandling 25.2.19 – fikk Isaderm 2 ganger daglig til det var fint, tok av krage når det kom hår, byttet fôr før 25. februar – byttet fra apettitt valp tørrfôr til RC valp som hun har oppløst med vom. Veterinærbesøk nr. 2 på E hund – spurte om hva skulle gjøre for å få hår – fikk kjøpt Onychotin pluss B-pluss Ølgjøretabl – 3 tabl. Pr. dag (maks 4 pr voksen)

Undersøkelse

7 hunder hjemme – har en hund som er i stallen hver dag, gjeterhund, har eksem på ører, rundt øynene, oppe på knokkene mest på frambein, klør lite i forhold til hudlesjoner, har en rød ring under magen.

Diagnoser

Kløe, eksem

Behandling

Ser ut som atopi men vi prøver med behandling mot hårsekkmidd først, kutter ut tilsudd, kutter ut vom og hundemat, gir RC valpefôret. Tilbakemelding 14 dager.

Dolly ble avlivet på E. Dyresykehus den 7.6.19. Diagnosen var dermatomyositt. Utdrag av journalen fra dette besøket sier:

Oppdretter kommer inn til undersøkelse med valpen.

Dolly er en 5 mndr gammel Shetland Sheepdog valp som ble solgt til ny eier v 8 ukers alder. Eier merket seg et begynnende utslett på nesen allerede i svært ung alder. Har etter dette progrediert. Har nå begynt å vise tegn til løs mage, mage- tarmproblemer og hunder drikker allerede nå med vanskeligheter.

Valpen er etter tisse (Chantelle) som har hatt 3 tidligere kull. Ingen av disse hundene er affiserte av DM Far er en russisk importert hannhund (blek foks, Erofey). Denne hannhunden har vært brukt svært mye og har mer enn 150 valper etter seg per i dag.

Senere oppdatering fra oppdretter: hun har kontaktet øvrige valpekjøpere. Søster til denne valpen (fra samme kull) viser også lesjoner i ansiktet forenlig med dermatomyositt. Eier til denne valpen best time selv her.

Undersøkelse

(...)

Dermatologisk undersøkelse:

Det sees en alopeci med tydelig arrdannelse og veldig avgrensede kanter som i hovedsak affiserer ansiktet. Følger neseryggen, periokulære områder og konfigurerer nedover mot haka. Det sees milde ødemer i huden på tuppen av øreflippene, samt at disse er symmetrisk affisert med flasende forandringer i apex AU.

Klørne undersøkes og finnes per i dag u.a. Ikke forandringer i noen av klokapslene. Det sees imidlertid begynnende scarring alpecia over knokene på begge frambein, samt på tilsvarende sted på bakben. Dette gir et mildt møllspist utseende av ekstremitetene.

Haletuppen er helt bar uten hårsekker.

Valpen avlives og det tas ut biopsier flere steder på kroppen inkl. ører, for å få diagnosen bekreftet histologisk.

Sikrede kontaktet selskapet i forbindelse med avliving av valpen Dolly.

Sikrede satte avlssperre på Chantelle den 23.8.19 pga. to avkom med påvist dermatomyositt.

Selskapet avslo krav om dekning 16.9.19 både for valpen under forsikringen "Skjulte feil", samt tapt avlsverdi for Chantelle.

Sikrede klaget på avgjørelsen den 11.10.19 og sendte ved utfyllende vurdering fra veterinær MI., som hadde diagnostisert og senere avlivet Dolly.

Veterinær MI. vurderte valpens sykdom slik:

Pkt. 1 Valpen Dolly

Jeg vil her starte med å presisere på det sterkeste at Familiær juvenil dermatomyositt hos Sheltie er en svært sjelden sykdom som rammer muskulatur og hudstruktur på en slik måte at det hos enkelte individer ikke er forenelig med god livskvalitet. Dette gjelder særlig hunder som debuterer med lidelsen i ung alder slik som hos denne valpen. (...)

Huden er som regel det første organet som viser symptomer på lidelsen selv om man på biopsier vil kunne se forandringer i muskulatur allerede svært tidlig i valpestadiet. Etter at hudsymptomene har inntruffet vil det ta mange måneder før hunden utvikler synlige symptomer på myositt i ulike muskelgrupper som f.eks spiserør, tyggemuskler, store ryggmuskler og bakbenmuskulaturen.

Sykdommen er utfordrende å stille ikke bare fordi den er så sjelden, men også fordi det faller inn i kategorien iskemiske myo- og dermatopathier. Disse sykdommene karakteriseres ved betennelse som over lang tid fører til manglende oksygentilførsel til huden, samt en autoimmun betennelsesreaksjon i muskulatur og hudstruktur. For å verifisere diagnosen kreves en dyktig hudpatolog, da symptomene som regel kommer fullt og helt til syne først når betennelsen har ført til omfattende sekundær skade. Man ser med andre ord ikke selve sykdommen som førte til lidelsen rent histologisk, men man ser resultatet av den skade langvarig inflammasjon har ført til. (...)

Nevnte valp ble undersøkt av undertegnede den 7/6/2019. Valpen hadde på dette tidspunktet svært lang framskredet sykdom med følgende påviselige symptomer:

- Lang framskredet myositt med problemer med feilsynkning
- Langt framskredet myositt med problemer med å bevege seg normalt
- Langt framskredet myositt som førte til høyst patologisk mastikasjon. Sterkt avvikende mastikasjon og tilsøling av vannskål med matrester. Mat pakket seg i den harde ganen i forbindelse med spiseaktivitet
- Langt framskredet Dermatologiske symptomer forenelig med dermatomyositt

(...)

Dermatomyositt er en svært sjelden iskemisk hudsykdom som utvikler seg svært langsomt over tid. Når vi dermatologer foreleser om dette temaet til kolleger sammenlikner vi ofte sykdommen med et blad som visner veldig sakte ytterst på en gren. Dette for å illustrere hva ischemi (manglende blodtilførsel) i huden gjør over lang tid. Det er også dette som er histologisk karakteristisk og som danner grunnlag for patologisk diagnose; en iskemisk dermatose som er utviklet over lang tid, der huden til slutt ikke lenger mottar nok oksygen og begynner å dø sakte men sikkert. Resultatet av dette kan være at huden sprekker opp, det dannes sår som kan se traumatiske ut, men som så gror med sterk grad av flassing, sebore eller arrdannelse. Det er dette angrepet på hudene og karene i huden som fører til at sykdommen danner hårløse arr i huden. Det er også dette som fører til flassing og etter hvert sår. Når sykdommen har kommet langt vil denne flassing komme til syne over leddflater og på steder av kroppen der huden er svært utsatt for friksjon. (...)

Dere beskriver over at hunden er undersøkt av XX den 25.4.19. (...) Alle disse symptomene kan forklares med at en autoimmun sykdom vil se bedre ut lokalt som følge av topikal behandling med steroider. Hunden fikk ifl

journalen også en rekke andre medikamenter foreskrevet i forbindelse med veterinærbesøk i februar, altså før fylte 4 mndr. (...) Hunder med dermatomyositt utvikler som regel sekundære soppinfeksjoner som cytokiner og chemokiner fra betennelsesreaksjon tilstede i forbindelse med autoimmun sykdom. Disse kan hos enkelte individer føre til sterk eller moderat grad av kløe. Så det at hunden på et svært tidlig tidspunkt viste tegn til kløe, er ikke overraskende. Det er heller ikke å anse som en annen sykdom enn den som her beskrives, selv om valper med dermatomyositt selvsagt også kan bli smittet med ektoparasitter på samme måte som alle andre valper.

Symptomdebut:

Det er gjennomført en rekke avsstudier i USA der man med vilje har avlet på hunder med juvenil familiær dermatomyositt for å følge utviklingen av sykdommen. Alle disse studiene har konkludert med langt framskredet myositt hos majoriteten av affiserte hunder på første tidspunkt for biopsi som i disse studiene var 12 ukers alder.

Min samlede dermatologiske vurdering utifra tilgjengelig litteratur, journalene fra ulike veterinærer, undersøkelse av hunden som angitt i journal av 7.6.19 og som også er bekreftet dermatohistologisk ved patolog AH, er at kriteriene dere gir avslag på ikke er oppfylt. Det er mer eller mindre umulig at en valp som ble født 22.11.18, og som var til undersøkelse for disse dermatologiske symptomene ved en klinikk i E i februar, ikke hadde tidligere symptomer på denne lidelsen på tidspunkt for en vanlig valpeundersøkelse. (...)

Dermatomyositt er en svært sjelden sykdom. En allmennpraktiker vil ikke ha hørt om denne lidelsen. Langt mindre vært i stand til å konkludere med at flass i huden hos en sheltievalp skyldes en alvorlig og som regel fatal (hvis den debuterer før 6 mndrs alder) sykdom.

(...)

Når symptomene i en tidlig fase av sykdommen i tillegg trer frem i form av små sår i huden, håravfall, flass og kløe, vil enhver vanlig dyrlege på ethvert veterinærkontor eller mindre klinikk uten spesialistkompetanse, gå i gang med det som nettopp er beskrevet i hundens journal, isadem salve, en rekke tilskudd av det enen og det andre som er "bra for huden".

(...)

Veterinær MI. vurderte tispas Chantelle slik:

Men de sier ikke at sykdommen er utelukket hos hundens avkom. Her vil kombinasjonen av genet være for stor til å kunne være 100 % sikker på at disse genene ikke trer frem hos valpene etter enhver kombinasjon. Hunden Chantelle har altså på ingen måte testet negativt for dermatomyositt i avlsøyemed. Hun har kun fått et svar som tilsier at hun selv har lav risiko for å utvikle sykdommen.

Sikrede krever erstatning for tapt avlsverdi for Chantelle og viser til at selskapet dekket utbetaling både til mor og valp for annen oppdretter for ca. fem år siden. Selskapet forlangte da at dette skulle inn i klubbens retningslinjer for avl, og der står det nå at valper med dermatomyositt og dennes foreldre ikke skal brukes i avl. Sikrede er som oppdretter forpliktet til å følge lover og regler i forhold til dette. Det burde være i selskapets interesse at hunder med sjeldne sykdommer utelukkes for avl. Selv om Chantelle er testet med lav risiko for sykdommen, er det ingen garanti mot at hun også i fremtiden ville fått avkom med sykdommen, og sikrede som ansvarlig oppdretter kan ikke ta sjansen og avle videre på en hund som i sitt første kull fikk to avkom med denne dødelige sykdommen.

Sikrede krever videre erstatning for kostnader til veterinærbesøk og tap av liv for valpen Dolly, og viser til uttalelsen fra veterinær MI. Dette er tilstrekkelig bevis for at valpen hadde en skjult feil som hadde begynt å utvikle seg før valpekontrollen 7.1.19, og som ikke kunne avdekkes på en ordinær veterinærkontroll. Sikrede lurte på hvilken veterinærfaglig kompetanse selskapet har brukt til å vurdere denne saken. Manglende kunnskap om denne sjeldne sykdommen ville medført at nesten samtlige veterinærer i Norge ville sagt at denne valpen hadde eksem.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sikredes krav ikke er dekket under forsikringen.

Selskapet anfører at vilkårene for utbetaling for tapt avlsverdi for Chantelle ikke er oppfylt. Det følger av vilkårene at hundens avkom fra to eller flere kull, etter paring med ulike hunder, må ha blitt diagnostisert med samme arvelige sykdom. Chantelle har kun hatt ett kull, og tapt avlsverdi er da ikke dekket av forsikringen.

Forsikringsvilkårene har i de siste årene vært under utvikling og endring. De vilkårene som gjaldt for fem år siden hadde annet innhold som de vilkår som gjelder i dag. Selskapet har ingen myndighet til å kreve hva en enkelt raseklubb skal ha i sine retningslinjer for avl. Det er bra at oppdrettere følger anbefalingene for avl fra de forskjellige raseklubbene, men slike anbefalinger har ingenting med en forsikringsavtale å gjøre.

Selskapet avviser videre at vilkårene for erstatning for veterinærkostnader og livserstatning for Dolly er oppfylt. Det er ikke bevist at Dolly hadde en "skjult feil" som hadde begynt å utvikle seg ved ordinær valpekontroll den 7.1.19, jf. vilkårspkt. 1.8. Sykdommen dermatomyositt er ikke en medfødt sykdom, men en sykdom som begynner å utvikle seg på et senere tidspunkt i hundens liv. På valpekontrollen hos veterinær den 7.1.19 ble det ikke notert noe som kan knyttes til denne sykdommen.

På veterinærbesøk 1,5 måneder senere ble det journalført symptomer som kan ha vært tidlige symptomer på dermatomyositt. Det er imidlertid uklart når sykdommen faktisk begynte å utvikle seg, og det er derfor ikke dokumentert at sykdommen begynte å utvikle seg før veterinærens valpekontroll 7.1.19.

Selskapet forstår uttalelsen til veterinær MI. slik at valpen må ha hatt tidlige symptomer på sykdom ved valpekontrollen 1.7.19. Selskapet må imidlertid forholde seg til attesten fra kontrollen, og denne angir ingen symptomer på sykdom på dette tidspunktet. Det er nærliggende å anta at veterinæren ville notert eventuelle symptomer hvis valpen hadde noen. Hvis valpen hadde symptomer på valpekontrollen, ville sykdommen uansett ikke vært en skjult feil i henhold til vilkår 1.8. Det at sykdommen ikke lot seg oppdage ved valpekontrollen, er ikke tilstrekkelig for at vilkåret skal være oppfylt, vilkåret krever også at sykdommen ikke forårsaket symptomer.

Selskapet bestrider ikke referansene og studiene veterinær MI. viser til i sin uttalelse og som viser langt fremskredet myositt hos majoriteten av affiserte kunder på første tidspunkt for biopsi, som i disse studiene var tolv uker. Men selskapet mener det ikke er dokumentert at Dolly faller inn under dette. Det ble ikke tatt biopsi som kunne ha bekreftet eller avkreftet at det forelå langt fremskredet myositt i musklene til valpen. Hvorvidt valpen Dolly ville ha vært en del av majoriteten eller ikke kan ikke bevises, men mulig vurderes ut fra et statistisk grunnlag.

Veterinær MI. viser til at når sykdommen er i en tidlig fase, det vil si at hunden ikke har fått synlige symptomer fra muskelgrupper enda, men kan ha symptomer fra huden, er det svært vanskelig å stille diagnosen. For å stille diagnosen vil det blant annet være nødvendig å ta biopsier fra dype deler av huden.

Det selskapet mener er dokumentert både hos sikrede veterinær og i veterinærmedisinsk litteratur, er at første tegn på sykdommen synes i huden. I litteraturen vises det til at tegn på sykdommen oppstår tidlig i livet, vanligvis før seks måneders alder. På noen hunder kan det ses symptomer allerede nede i syv-elleve ukers alder.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for tap av avlsverdi for tisper Chantelle og tap av livet til Dolly.

Tap av avlsverdi er regulert i vilkårene med følgende bestemmelse:

D Avlshygeniske grunner

Tap av avlsverdi kan utbetales på bakgrunn av en eller flere av de følgende grunner:

- Hundens egen konstaterte sykdom eller defekt/misdannelse påvirker hundens helse og kan føres videre til avkom ved fortsatt avl.
- Hundens avkom fra to eller flere kull, etter paring med ulike hunder, har blitt diagnostisert med samme arvelige sykdom eller defekt/misdannelse.

Nemnda forstår saken slik at Chantelle ikke hadde den aktuelle sykdommen. Første strekpunkt i vilkårenes bokstav D er i så fall ikke aktuelt.

Det følger av neste strekpunkt at tap av avlsverdi erstattes dersom hunden har hatt avkom fra to eller flere kull, etter paring med ulike hunder, som har fått samme arvelige sykdom. Det er på det rene at Chantelle kun har fått ett kull med valper. Sikrede viser til at Chantelle ifølge testene kan få nytt kull med med dermatomyositt, men ifølge ordlyden i vilkårene er dette ikke tilstrekkelig.

Selskapet er etter dette ikke ansvarlig for tap av avlsverdi.

Erstatning for veterinærkostnader og livsforsikring er regulert som følger:

Erstatning for veterinærkostnader og livsforsikring på valpen Dolly

I Agria Skjulte feil

I.8 Definisjonen av skjult feil

Med en skjult feil menes en sykdom eller skade som har begynt å utvikle seg før veterinærens valpekontroll ved levering, men som ikke har vært kjent eller har forårsaket symptomer før kontrollen, og ikke lot seg oppdage ved standard veterinærbesiktigelse. Er dyret arvelig disponert for en sykdom som ikke har begynt å utvikle seg før levering, er det ikke en skjult feil.

Det følger av dette at erstatning forutsetter at valpen må ha en "skjult feil", som foreligger når en sykdom har begynt å utvikle seg før valpekontrollen, men slik at det ikke var noen symptomer på sykdommen ved selve kontrollen, og den heller ikke kunne vært oppdaget ved en normal veterinærundersøkelse. Ordlyden må forstås slik at den aktuelle feilen faktisk hadde begynt å utvikle seg før kontrollen. Dette er et bevissspørsmål, og ikke et spørsmål om statistisk sammenheng, jf. FinKN-2014-252 og også 2015-240.

Begrepet "skjult feil" defineres etter vilkåret med utgangspunkt i valpekontrollen: sykdommen må ha begynt å utvikle seg før dette, uten at man har vært klar over utviklingen og uten at den lot seg oppdage ved ordinær kontroll. På valpekontrollen må det altså foreligge en "feil", men den er skjult.

De fremlagte journaler sier at Dolly ikke var syk eller skadet på valpekontrollen utover en liten åpning ved navlen. Det er heller ikke fremlagt annet dokumentasjon som viser at hunden var syk på dette tidspunktet. Første dokumentasjon på faktisk sykdom fremgår i journalen fra 25.2.19. Spørsmålet er derfor om det er bevist at sykdommen begynte å utvikle seg før valpekontrollen 7.1.19.

Nemnda forstår den fremlagte veterinæruttalelsen slik at det første tegnet på den aktuelle sykdommen sees i huden, og at sykdommen utvikler seg over tid. Behandlende veterinær har bl.a. fremlagt følgende uttalelse:

Min samlede dermatologiske vurdering utifra tilgjengelig litteratur, journalene fra ulike veterinærer, undersøkelse av hunden som angitt i journal av 7.6.19 og som også er bekreftet dermatohistologisk ved patolog AH, er at kriteriene dere gir avslag på ikke er oppfylt. Det er mer eller mindre umulig at en valp som ble født 22.11.18, og som var til undersøkelse for disse dermatologiske symptomene ved en klinikk i E i februar, ikke hadde tidligere symptomer på denne lidelsen på tidspunkt for en vanlig valpeundersøkelse.

Uttalelsen gir en vurdering av tilstanden på bakgrunn av forskjellig materiale, men nemnda kan ikke se at den sannsynliggjør at valpen faktisk hadde sykdommen før valpekontrollen. Nemnda

viser også til at den siste setningen anfører at valpen må ha hatt "tidligere symptomer på denne lidelsen på tidspunkt for en vanlig valpeundersøkelse". Det følger av vilkårene at om det forelå symptomer før kontrollen, var feilen ikke "skjult". Nemnda kan derfor ikke se at det er sannsynliggjort at valpen faktisk var syk før valpekontrollen fant sted.

Nemnda peker imidlertid på at det fremstår som uklart hvordan sikre i ettertid skal kunne dokumentere en "feil" som ikke viste seg ved symptomer tidligere og som ikke kunne vært oppdaget ved ordinær undersøkelse. Det er derfor et spørsmål både om vilkåret fremstår som en vesentlig begrensning i hva sikre kunne forvente, jf. fal. § 2-1, og om vilkåret er urimelig fordi det ikke er mulig å dokumentere de krav som stilles. Disse spørsmålene er imidlertid ikke belyst i saksbehandlingen, og nemnda kan derfor ikke ta stilling til dem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).